

Kristýna Lesáková:

**Architekti Josef Skřivánek a Václav Svoboda, místní stavitelé v Čáslavi.
Architektura první třetiny 20. století.**

Oponentní posudek diplomové práce.

Název diplomové práce Kristýny Lesákové je zvláště dvojnásobný. Jeho první část odkazuje na tvorbu čáslavských stavitelů Josefa Skřivánka a Václava Svobody, jejichž tvorba do značné míry charakterizuje bouřlivé proměny města před první světovou válkou a v období meziválečném. Druhá část titulu, „Architektura první třetiny 20. století,“ je odkazem na celkovou proměnu města, které – obdobně jako jiná menší sídla této doby – z hlediska své architektury zvláštním způsobem balancovalo mezi tradicí a modernou, často reprezentovanou nečekanými vnějšími vlivy.

Rozsah práce i její charakter dokládá, že hlavním cílem zde bylo spíše téma druhé. Výběr prezentovaných staveb se zdaleka neomezuje jen na tvorbu dvou zmíněných architektů, ale podrobně zaznamenává veškeré významnější stavby daného časového období. Toto pojetí může pochopitelně být velmi zrádné, neboť vyžaduje jak podrobný terénní průzkum, tak precizní rešerše archivních pramenů, které mohou jako jediné být oporou atribucí i případných uměleckohistorických závěrů. S potěšením lze proto konstatovat, že obojí bylo v případě předložené práce zvládnuto přesvědčivě a s patřičným kritickým nadhledem.

Práce je rozdělena do tří částí. První oddíl mapuje proměny města a jejich kulturní pozadí, druhý je věnován rozsáhlému katalogu, který je těžištěm práce a třetí formuluje stručný závěr, jehož cílem je celkové zhodnocení architektonického dění a jeho zařazení do širšího kontextu. Historický vývoj města i životopisy sledovaných architektů jsou podány jasně a logicky. Velmi zajímavé jsou kulturně-historické souvislosti, které autorka čerpala z dobových pramenů a literatury. Problematičtější je snaha o charakteristiku hlavních „slohových“ tendencí v Čechách a jejich aplikaci na čáslavské prostředí. Poměrně schematické pojetí „stylů“ a jejich míšení bohužel vede k určitému zploštění charakteristiky jednotlivých fenoménů a jejich vzájemných vztahů. Jednoznačná víra ve slohové kategorie a upřímně míněné

odkazy na „odbornou uměnovědnou literaturu“ bohužel působí poněkud středoškolsky a nešťastně vystupují z jinak poměrně dobře zvládnutého celku.

Hesla katalogu jsou zpracována přehledně a logicky. Velmi cenné je nastínění kulturně-historického pozadí jednotlivých staveb. Popisy budov jsou adekvátní a jasné. „Hodnocení“ jednotlivých budov navazuje na stylovou klasifikaci úvodu a snaží se postihnout významné rysy i prvky zkoumaných budov. Hlavním limitem je zde opět ono slohově-kritické pojetí, které někdy zastíní originalitu hmotového řešení či svébytnou práci s architektonickým detailem. Závěr práce se snaží přehledně shrnout obecné závěry a zobecnit je z hlediska charakteru architektury „regionálních měst střední a menší velikosti.“

Je zřejmé, že předložená práce je výsledkem dlouhého systematického průzkumu, který zásadním způsobem obohatil naše znalosti o proměně města a jeho architektury v prvních třech desetiletích 20. století. Zpracování materiálu je velmi precizní a přehledné. Velmi zdařile jsou zpracovány pasáže o kulturním pozadí vývoje města i vzniku jednotlivých staveb. Analýza i uměleckohistorické hodnocení jsou svázány důslednou snahou o stylovou klasifikaci, která často až příliš brzy zastaví slibně se rozvíjející tok rozborů a úvah. K problematickým momentům práce patří i někdy neúplné citování archivních odkazů (bez čísla či alespoň názvu složky), nebo odkazy na anonymní hesla ve Wikipedii, která se v žádném případě nemohou stát základem informace zpracovávané v diplomové práci.

Přes tyto dílčí problematické momenty považuji práci za velmi cenný příspěvek k dějinám architektury v Čáslav a velmi rád ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 25. 1. 2011

PhDr. Richard Biegel, Ph.D.